

सुकुम्बासी समस्या: कारण र असरहरु
बर्दिया जिल्ला मधुवन नगरपालिका वडा नं. ६

त्रिभुवन विश्वविद्यालय मानविकी तथा समाजशास्त्र सङ्काय अर्न्तगत
समाजशास्त्र

विषयको स्नाकोत्तर तहको उपाधि प्राप्तिको आंशिक आवश्यकता
पूरा गर्नका लागि समाजशास्त्र केन्द्रिय विभागमा प्रस्तुत

शोधपत्र

प्रस्तुकर्ता

बविता पौडेल

रजिस्ट्रेशन नं.: ६-१-३२४-१३-२००२

परिक्षा रोल नं.: २८२५६७

समाजशास्त्र केन्द्रिय विभाग

कीर्तिपुर काठमाण्डौं

२०७५

समाजशास्त्र,केन्द्रिय विभाग
कीर्तिपुर, काठमाडौं

सिफारिस पत्र

त्रिभुवन विश्वविद्यालयद्वारा निर्धारित पाठ्यक्रम अनुसार स्नाकोत्तर तहको आंशिक आवश्यकता पूरा गर्नको लागि मेरो निर्देशनमा बविता पौडेलले बर्दिया जिल्ला मधुवन नगरपालिका वडा नं. ६ का सुकुम्बासीहरुको अध्ययनको लागि सुकुम्बासी समस्या: कारण र असर शिर्षकको शोधपत्र तयार गरेको प्रमाणित गर्दै उक्त शोधपत्रको अन्तिम मुल्याङ्कन समिति समक्ष सिफारिस गर्दछु ।

.....
.....
डा. मनहरी ढकाल
शोधनिर्देशक
समाजशास्त्र, केन्द्रीय
विभाग
त्रिभुवन
विश्वविद्यालय
कीर्तिपुर, काठमाडौं

मिति:.....

त्रिभुवन विश्वविद्यालय
समाजशास्त्र केन्द्रीय विभाग
कीर्तिपुर, काठमाडौं

स्वीकृति पत्र

त्रिभुवन विश्वविद्यालय समाजशास्त्र सङ्काय अन्तर्गत समाजशास्त्र विषयको स्नातकोत्तर तहका निम्ति बविता पौडेलले तयार पारेको शोधपत्र बर्दिया जिल्ला मधुवन नगरपालिका वडा नं. ६ का सुकुम्बासी समस्या: कारण र असरहरु भन्ने शिर्षकको अध्ययन स्नातकोत्तर उपाधिका लागि उपयुक्त ठहरिएकाले स्वीकृति प्रदान गरिएको छ ।

मूल्याङ्कन समिति

हस्ताक्षर

१ प्रा.डा. तुल्सीराम पाण्डे

.....
(विभागीय प्रमुख)

२ स.प्रा. टिकाराम गौतम

.....
(बाह्य परीक्षक)

३ डा. मनहरी ढकाल

.....
(शोध निर्देशक)

मिति: २०७५/०९/.....

कृतज्ञता ज्ञापन

प्रस्तुत अध्ययन त्रिभुवन विश्वविद्यालय समाजशास्त्र सङ्काय अन्तर्गत समाजशास्त्र विषयको स्नाकोत्तर तहको आंशिक आवश्यकता परिपूर्ति गर्ने उदेश्यले बर्दिया जिल्ला मधुवन न.पा. ६, (टिसीयन फाँटा) का सुकुम्बासीहरुको सुकुम्बासी समस्या: कारण र असर शीर्षकको शोधपत्र आदरणीय गुरु डा. मनहरी ढकालको कुशल निर्देशनमा तयार पारेकी छु । यो शोधपत्र तयार गर्ने सन्दर्भमा आई परेका विभिन्न समस्या र अड्चनहरुसँग आफ्ना कतिपय व्यवहारिक कार्यहरुलाई पन्छाएर कुशल र समुचित दिग्दर्शन गराउनु भएकोमा उहाँ प्रति म हार्दिक कृतज्ञता एवम् श्रद्धा व्यक्त गर्दछु । शोधपत्र तयार गर्ने कार्यमा आफ्ना विविध कार्यलाई प्रवाह नगरी आफ्नो अमूल्य समय निकाली निर्देशन, सुझाव तथा सल्लाह दिई उत्प्रेरित गर्नु हुने सम्पूर्ण गुरुवर्ग तथा प्रस्तुत विषयमा शोधकार्य गर्ने अवसर जुटाउने समाजशास्त्र केन्द्रिय विभागप्रति हार्दिक कृतज्ञता ज्ञापन गर्दछु ।

प्रस्तुत शोधपत्र तयार पार्दा आवश्यक सामग्री उपलब्ध गराउने नगरपालिका समाजसेवी, बुद्धीजीवी, सुकुम्बासी परिवारका सदस्य आफ्नो अमूल्य सुझाव र सल्लाह प्रदान गर्दै वर्तमान स्वरूपमा ल्याई पुऱ्याउन सहयोग गरिदिनु हुने समस्त मित्र वर्गलाई हार्दिक कृतज्ञता व्यक्त गर्दछु र साथै शोधक्षेत्रका स्थानिय बासिन्दाहरु जसले मलाई शोधकार्यका लागि विविध जानकारी दिनु भई सहयोग गरिदिनु भएकोमा म उहाँहरुलाई पनि विर्सन सकिदैन । साथै हार्दिक धन्यवाद दिन चाहन्छु अन्त्यमा म यस शोधपत्रको मुल्याङ्कनका लागि त्रि.वि. समाजशास्त्र केन्द्रिय विभाग किर्तिपुर समक्ष पेश गर्दछु ।

.....

बविता

पौडेल

समाजशास्त्र केन्द्रिय विभाग

त्रि. वि. वि., कीर्तिपुर

विषयसूची

सिफारिस पत्र

स्वीकृति पत्र

कृतज्ञता ज्ञापन

अध्याय एक

परिचय

१.१	अवधारणा	१
१.२	अध्ययनको कथन	५
१.३	अध्ययनको उदेश्य	७
१.४	अध्ययनको महत्व	७
१.५	अध्ययनको संगठनात्मक ढाँचा	८

अध्याय दुई

साहित्यको समिक्षा

२.१	सैद्धान्तिक अवधारणा	१०
२.२	पूर्वसाहित्यको पूनरावलोकन	१२

अध्याय तीन

अनुसन्धान विधी

३.१	अध्ययनको क्षेत्र छनौट	२३
३.२	अनुसन्धानको ढाँचा	२४
३.३	नमुना छनौट	२४
३.४	तथ्याङ्कको श्रोत	२५
३.५	तथ्याङ्क संकलन गर्ने तरिका	२५
३.५.१	तथ्याङ्कको प्रकृति र स्रोत	२५
३.५.२	प्राथमिक तथ्याङ्क	२५
३.५.३	द्वितीय तथ्याङ्क	२५

३.५.४ मुख्य सुचना दाता	२६
३.६ अध्ययनको सिमा	२६

अध्याय चार

अध्ययन क्षेत्रको परिचय

४.१ अध्ययन क्षेत्रको अवस्थिती	२७
४.१.२ भौतिक संरचना	२७
४.१.३ जलवायु	२७
४.२.३ जातजातिको बनोट	२८
४.२.४ पेशा	२८
४.२.५ शैक्षिक अवस्था	२८
४.२.६ यातायात	२९
४.२.७ स्वास्थ्य	२९

अध्याय पाँच

सुकुम्बासी हुनुका कारण र विविध क्षेत्रमा परेको असर

५.१ सुकुम्बासी हुनुका कारण	३०
५.१.१ जनसंख्या वृद्धि	३२
५.१.२ प्राकृतिक प्रकोप	३३
५.१.३ घरबारी लिलाम	३४
५.१.४ आर्थिक शोषण	३४
५.१.५ सामाजिक चलन	३४
५.१.६ भूमिको अभाव	३५
५.१.७ लालपूर्जा नहुनु	३५
५.२ विविध क्षेत्रमा परेको असरहरू (सामाजिक र आर्थिक क्षेत्रको अवस्था)	३६
५.२.१ टिसीयन फाँटाका सुकुम्बासीहरूको सामाजिक अवस्था	३६
५.२.१.२ परिवारको प्रकार	३६
५.२.१.३ सुकुम्बासी परिवारको जनसाँख्यिक स्थिती	३७

५.२.१.४	जातजातिगत विवरण	३८
५.२.१.५	धर्मको आधारमा परिवारको वर्गीकरण	३९
५.२.१.६	वैवाहिक स्थिती	४०
५.२.१.७	शैक्षिक स्थिती	४०
५.२.१.८	सुकुम्बासीहरुको समस्या	४१
५.२.१.९	सुकुम्बासी समस्याले जनसंख्यामा पारेको प्रभाव	४३
५.३	सुकुम्बासीहरुको आर्थिक स्थिती अनुसार वर्गीकरण	४५
५.३.१	पेशा व्यवसायको आधारमा वर्गीकरण	४५
५.३.२	घरको भूईको किसिमको आधारमा वर्गीकरण	४७
५.३.३	पेशा व्यवसाय	४७
५.३.४	सुकुम्बासीहरुको मासिक आम्दानी विवरण	४८
५.३.५	सुकुम्बासीहरुको खर्च	५०
५.३.६	रहनसहन भेषभुषा	५१
५.३.७	खानपीन	५१
५.३.८	चाडपर्व	५२
५.३.९	जीवन चक्र	५२
	(क) जन्म संस्कार	
	(ख) विवाह	
	(ग) मृत्यु संस्कार	
५.३.१०	शारिरीक तथा मानसिक अवस्था	५४
५.३.११	वातावरणीय अवस्था	५४
५.४	वैयक्तिक अध्ययन	५४

अध्याय छ

सारांश निश्कर्ष र सुभावा

६.१	सारांश	६२
६.२	निश्कर्ष	६४
	अध्ययन सामाग्री	
	प्रश्नावली	